

بسم الله الرحمن الرحيم

ابعاد و پیامدهای تهاجم روسیه به اوکراین

(ترجمه)

پرسش

تمام نشانه‌ها بیان‌گر این است که بحران کنونی اوکراین در حقیقت بحران روسیه با غرب است و نه فقط اختلافات میان روسیه و اوکراین. برخی این بحران را به اشغال قدم به قدم چکسلواکیا در سال 1939م توسط آلمان نازی تشبیه می‌کنند؛ سپس اشغال پولند تا این‌که جنگ دوم جهانی آغاز شد. پرسش این است که آیا ممکن است تهاجم روسیه به تاریخ 24 فوروری 2022م به اوکراین و تداوم آن تا امروز منجر به جنگ جهانی شود؟ و این‌که آیا عکس‌العمل‌های امریکا و اروپا که به تحریم‌های اقتصادی خلاصه شده و خبری از مداخله نظامی نیست، مناسب این تهاجم است و یا این‌که تحریم‌ها در حقیقت اقدامی به هدف کشانیدن گام به گام روسیه تا غرق شدن در مرداب اوکراین است؟ اگر چنین است، پس هدف از این کار چیست؟ با ابراز سپاس.

پاسخ

برای روشن شدن موضوع مربوط به پرسش‌های مطرح شده موارد زیر را به بررسی می‌گیریم:

اول: آنچه در چند روز اخیر اتفاق افتاد، دلیل واضح و بدون شک و شبهه‌ای است بر این‌که رئیس‌جمهور روسیه به شدت از بیماری جنون قدرت و برتری‌جویی رنج می‌برد و گمان می‌کند که روسیه در شرایط بین‌المللی موجود امکان این را دارد که جایگاه جهانی خودش را به صفت دولتی بزرگ در کنار امریکا به دست آورد؛ چنان‌چه وی از چگونگی تعامل تلخ و نامناسب غرب با روسیه، از به هاشیه رانده شدن روسیه در مسائل بین‌المللی و از پیش‌روی‌های ناتو به طرف شرق انتقاد می‌کند و خواستار برچیده شدن پایگاه‌های نظامی امریکا از دولت‌هایی می‌شود که پس از سال 1997م به ناتو ملحق شده اند؛ یعنی پولند، رومانی و سایر دولت‌های اروپای شرقی، که این انتقادات خود نشانه واضح و روشن ابتلا به بیماری جنون قدرت و برتری‌جویی است که به آن اشاره شد:

1- پوتین از رهبران فرانسه، آلمان و ایران به گونه نامناسب با عرف دیپلماتیک استقبال نمود؛ همان‌گونه از رئیس‌جمهور ترکیه که اندکی پیش از آنان به روسیه سفر نمود؛ چنان‌چه برخی از این رهبران وادار شدند، مدتی را در اماکنی به انتظار دیدار با پوتین بنشینند که در و دیوار آن مملو از نشانه‌های پیروزی‌های روسیه بود. زمانی‌که ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه به میدان هوایی/فرودگاه رسید، نیروهای امنیتی روسیه از وی خواستند، آزمایش کرونا بدهد. در جریان دیدار با رهبران یادشده با فاصله شش متر از آنان نشست؛ کاری‌که در دیدار با رؤسای قزاقستان و بلاروس که در همین زمان به روسیه رفته بودند نکرد و در حالی‌که با نخست‌وزیر آلمان از محل کنفرانس مطبوعاتی بیرون می‌رفت، به نخست‌وزیر آلمان اشاره کرد که پس از وی حرکت کند.

2- نظر صریح و بدون پرده پوتین به این‌که اوکراین یک دولت نیست و این‌که روسیه بخشی از خاک خود را به آن داده تا دولتی تشکیل دهد و در جریان چند دهه مبلغ 150 میلیارد دلار به آن کمک نموده و حکام آن را اشغال‌گران حکومت در کییف خواند. تمام این موارد نشان می‌دهد که وی در منطقه اوراسیا "نقطه وصل اروپا و آسیا" بجز روسیه چیز دیگری نمی‌بیند. همین دیدگاه وی به منطقه اوراسیا و مرکزیت روسیه در آن است که وی را تحریک نمود نیروهای متشکل از دولت‌های پیمان امنیت جمعی را در جریان قیامی‌که در آغاز سال 2022 در قزاقستان رخ داد، وارد این کشور نماید تا اوضاع را در دست گیرند.

3- پوتین قبلاً از امریکا خواسته بود در اروپا برای روسیه ضمانت‌های امنیتی بدهد. این درخواست وی اهانتی برای اروپا بود؛ اما پوتین هیچ توجهی به این اهانت نکرد؛ هرچند در ابتداء فرانسه و برخی دیگر از دولت‌ها صدای‌شان را بلند نموده و گفتند که امنیت اروپا در گام نخست در دست خود اروپائیان است. پوتین به این دلیل چنین درخواستی را مطرح نمود که خود را دشمن امریکا می‌داند

و نه دولت‌های اروپائی و زمانی که ماکرون در جریان سفرش به روسیه خواهان وساطت شد، پوتین در پاسخ گفت که فرانسه ناتو را رهبری نمی‌کند.

دوم: قصر کرملین طی یک بیانیه اعلان نمود که پوتین به تاریخ 28 فبروری 2020م در یک تماس تلفنی با ماکرون، همتای فرانسوی‌اش، شرط‌های روسیه برای متوقف شدن جنگ را به وی ابلاغ نموده که عبارت از: «به رسمیت شناختن حاکمیت روسیه بر جزیره کریمیه، خلع سلاح نمودن دولت اوکراین، دست برداشتن از نازی‌سازی اوکراین و تضمین وضعیت بی‌طرفی آن» است. (منبع: فرانس پرس 28 فبروری 2022م). در بخشی از پاسخ به پرسشی که به تاریخ 22 دسمبر 2021م منتشر نمودیم، گفته شد: «به این ترتیب بحران کنونی نشان می‌دهد که روسیه در قدم نخست می‌خواهد هیچ‌کسی در بقای جزیره کریمیه به صفت بخشی از خاک روسیه شک نکند، بلکه می‌خواهد این را یک موضوع عملی و به رسمیت شناخته شده توسط امریکا و اروپا مطرح نماید. هدف دوم این است که شرق اوکراین بیرون از تسلط اوکراین و به صفت بخشی از روسیه قرار گیرد و هدف سوم، که بیشترین تأثیر را دارد، اینست که از پیوستن اوکراین به ناتو جلوگیری نماید و برای این کار نیاز به ضمانت‌هایی دارد.» (نقل قول از پاسخ به پرسش قبلی تمام شد.) سیرگی لاوروف در تأکید به این مسأله گفت: «نیروهای مسلح کشورش عملیات نظامی ویژه در اوکراین را تا برآورده شدن اهداف خود ادامه خواهند داد. دولت‌های غربی باید روند ساختن پایگاه‌های نظامی در دولت‌های اتحادیه جماهیر شوروی سابق را که عضو ناتو نیستند، متوقف کند. جهان غرب در جنگ علیه روسیه از مردم اوکراین استفاده می‌کند. آنچه مهم است اینست که روسیه از تهدید نظامی دولت‌های غربی محفوظ بماند.» (منبع: اناضول 1 مارچ 2022م)

با توجه به موارد فوق‌الذکر، بحران کنونی اوکراین یکی از بزرگ‌ترین بحران‌های جهانی به شمار می‌رود که جدیداً راه افتاده و به زودی کشمکش تلخی را میان روسیه و غرب به بار خواهد آورد. بنابر این، بعید به نظر می‌رسد که روسیه تا برآورده شدن اهدافش دست از آن بردارد، در غیر آن خسارت‌هایی را که متحمل خواهد شد، وحشت‌ناک خواهد بود. از جانب دیگر، این نیز بعید به نظر می‌رسد که غرب شروط روسیه را بپذیرد. به این ترتیب، شرایط پیش آمده این بحران را به شدت حساس نموده در حدی که هشدار به استفاده از سلاح هسته‌ای نیز مطرح گردید؛ چنانچه بیسکوف، سخنگوی ریاست‌جمهوری روسیه اعلان نمود: «ولادیمیر، پوتین رئیس‌جمهور روسیه دستور داده نیروهای بازدارنده استراتژیک در حالت آماده‌باش جنگی واضح و صریح قرار داشته باشند.» (منبع: خبرگزاری تاس 28 فبروری 2022م). این نیروها شامل سلاح هسته‌ای دفاعی و نه هجومی می‌شود. نیروهای بازدارنده استراتژیک به نیروهای استراتژیک هجومی و نیروهای استراتژیک دفاعی تقسیم می‌شود. وزارت دفاع روسیه نیز اعلان نمود: «نیروهای استراتژیک موشکی و

ناوگان‌های شمال و بحر آرام و نیروهای استراتژیک هوایی را به حالت آماده‌باش در آورده.» (منبع: نوستی روسیه 28 فبروری 2022م). روسیه خواسته‌هایش را از زبان سرگی لاوروف، وزیر خارجه‌اش چنین اعلان نمود: «براروده شدن ضمانت‌های امنیتی لازم قانونی توسط دولت‌های ناتو برای روسیه اهمیت اساسی دارد.» (منبع: خبرگزاری تاس 1 مارچ 2022م) بنابر این، در حال حاضر از جانب روسیه هیچ‌گونه برگشتی از اهدافش به چشم نمی‌خورد؛ مگر این‌که اوکراینی‌ها مقاومت شدیدی از خود نشان دهند و مانند مجاهدین افغانستان که در دهه هشتاد قرن گذشته در برابر اتحاد جماهیر شوروی مقاومت نمودند، آنان نیز به مقاومت خویش ادامه دهند.

سوم: موقف امریکا: بسیار واضح است که امریکا با تمام توان سعی نمود با نیرنگ و تحریک، روسیه را قدم به قدم وارد مرداب اوکراین نماید:

1- امریکا به خواسته‌های روسیه مبنی بر دادن ضمانت‌های امنیتی پاسخ نداد و برای درگیر نمودن آن در اوکراین کار نمود؛ چنان‌چه حکومت اوکراین را وادار نمود با راه‌اندازی حملاتی در شرق اوکراین در منطقه دونباس روسیه را تحریک نماید. اظهارات امریکا نیز روسیه را بیش‌تر تحریک نمود؛ از جمله گفته‌های بایدن در جریان کنفرانس مطبوعاتی در 19 جنوری 2022م، که گفت: «گمان من اینست که وی، "پوتین" به زودی دست به کار خواهد شد، او باید کاری انجام دهد. اگر روسیه اقدام به جنگ کند، مورد بازپرس قرار خواهد گرفت. واکنش اینجا وابسته به اقدام روسیه است؛ اگر دخالت روسیه در اوکراین سطحی و ساده باشد، مسئله متفاوت خواهد بود و ممکن است بهای آن سنگین نباشد؛ برخلاف این‌که اقدام به جنگی فزاینده صورت گیرد.» (منبع: سی ان ان 20 جنوری 2022م) یکی از مسئولین اوکراین، که نخواست نامش فاش شود، پس از این اظهارات بایدن در شبکه سی ان ان امریکا گفت: «بایدن برای ورود به اوکراین به پوتین رئیس‌جمهور روسیه چراغ سبز نشان داد، کی‌یف از این اظهارات شگفت‌زده است.»

2- زمانی‌که عملیات نظامی روسیه علیه اوکراین شروع شد، بایدن، رئیس‌جمهور امریکا اعلان نمود: «امریکا در صورت مداخله روسیه به اوکراین، مداخله نخواهد نمود، اما در صورتی‌که به دولت‌های عضو ناتو مداخله کند، دخالت خواهد نمود.» وی هم‌چنین اعلان نمود که: «حدود هفت هزار سرباز امریکایی را به آلمان فرستاده.» امریکا قبلاً پنج هزار سرباز امریکایی را به آلمان، پولند و رومانی مستقر نموده بود. او هم‌چنین از بسته تحریم‌ها علیه روسیه خبر داد. وی گفت: «نیروهای ما به هدف جنگ در اوکراین به روسیه نرفته، بلکه برای دفاع از هم‌پیمانان ما در پیمان ناتو و اطمینان دادن به هم‌پیمانان ما در شرق به آنجا رفته اند.» (منبع: الجزیره 24 فبروری 2022م) بایدن در خطاب به اتحادیه اروپا گفت: «نیروهای کشورش وارد هیچ‌گونه جنگی علیه روسیه نخواهد شد؛ اما

از پیش‌روی نیروهای روسیه به جانب غرب به سوی سایر دولت‌های اروپائی جلوگیری خواهد نمود. امریکا از هر وجه از خاک هریک از دولت‌های عضو ناتو دفاع خواهد نمود.» (منبع: الجزیره 2 مارچ 2022م) وی از مسدود شدن آسمان دولت‌های عضو ناتو در برابر طیاره/هواپیماهای روسیه خبر داد، کاری که دولت‌های اروپائی و کانادا نیز انجام دادند. پس این اظهارات رئیس‌جمهور امریکا بود که روسیه را مغرور نمود و آن را جرئت داد تا اقدام به عملیات نظامی در اوکراین نموده و آن را ادامه دهد. پس از وی اظهاراتی از ناتو نیز در وابسته‌گی به امریکا مطرح گردید، چنان‌چه ینس استولتبرگ، دبیر کل ناتو در جریان کنفرانسی مطبوعاتی مشترک با رئیس‌جمهور پولند در وارسو پایتخت این کشور به تاریخ 1 مارچ 2022م گفت: «ناتو در این بحران طرف نخواهد بود، اما هر نوع کمک نظامی را به اوکراین خواهد نمود؛ بدون این که هیچ سربازی را به آنجا نفرستد. پیمان ما دفاعی است و تلاش نخواهد کرد با روسیه درگیر شود. در حد توان به اوکراین کمک خواهیم نمود و هم‌پیمانان ناتو بهای سنگینی را روی دوش روسیه گذاشته اند.» (منبع: اناضول 1 مارچ 2022م) وی دقیقاً دیدگاه امریکا را مطرح نمود.

3- امریکا به گونه‌ی تحریک‌آمیز باروسیه تعامل می‌نمود و روسیه منتظر دیدار لاوروف، وزیر خارجه‌اش با بلنکن، وزیر خارجه‌ی امریکا به تاریخ 21 جنوری 2022م در ژنو بود؛ اما بلنکن سفرش را لغو نمود: «انتونی بلنکن وزیرخارجه‌ی امریکا دیروز سه شنبه اعلان نمود که وی پس از آن که مسکو دو منطقه‌ی جدائی‌طلب شرق اوکراین را به رسمیت شناخت و نیروهایش را به آنجا فرستاد، سفر از پیش تعیین شده‌ی خویش را برای دیدار با سرگیلوروف همتای روس‌اش لغو نموده است. بلنکن در جریان کنفرانس مطبوعاتی مشترکی که با دیمیتری کولیبیا، همتای اوکراینی‌اش در واشنتن داشت گفت: دیده می‌شود که جنگ عملاً آغاز گردیده و این که روسیه هر نوع گزینه‌ی دیپلماتیک را با صراحت رد نموده، پس ملاقات ما با آنان در حال حاضر کاملاً بی‌معناست.» (منبع: البیان 23 فبروری 2022م) این امر دیدار دو طرف را پیشاپیش محکوم به شکست نمود و پس از آن بود که روسیه تحریک شد. سپس هشدارهای تحریک‌آمیز امریکا در مورد جنگ روسیه با اوکراین پی‌هم ادامه یافت، در حالی که روسیه اعلان می‌نمود که قصد جنگ با اوکراین را ندارد. هر آنچه از واشنتن منتشر می‌شد، برای روسیه تحریک‌آمیز بود، انگار امریکا داشت روسیه را برای جنگ با اوکراین به پیش می‌رانند. یکی از مواردی که امریکا به وسیله‌ی آن روسیه را به جانب جنگ تحریک و تشویق بیشتر می‌نمود، این بود که بارها اعلان نمود امریکا هرگز در اوکراین وارد جنگ نخواهد شد؛ زیرا اوکراین عضو ناتو نیست. اما در عین حال امریکا همه روزه تسلیحات جدیدی را در کنار موشک‌های "استینگر" امریکایی و سلاح‌های ضد زره، توسط طیاره‌ها/هواپیماهایش به اوکراین می‌فرستاد.

4- سپس امریکا روند اعلان نزدیک شدن جنگ روسیه را افزایش داد و ادعا می‌کرد که این اعلان مبتنی بر معلومات استخباراتی است و این کار احساس جهانیان را به خطر افزایش می‌داد؛ طوری که همه به دلیل اظهارات بایدن، وزیر خارجه و وزیر دفاع اش و سخن‌گویان وی و بلکه رسانه‌های امریکا، لحظه به لحظه منتظر آغاز جنگ بودند. هم‌چنین امریکا احتمال وقوع جنگ در اوکراین را با تصمیم بیرون کردن کارمندانش که در قالب هیأت بررسی خط مقدم در منطقه متنازع علیه دونباس میان اوکراین و جدائی‌طلبان به آنجا رفته بودند، شدت بخشید؛ در حالی که کارمندان امریکایی بخشی از هیأت حفظ صلح اروپا در آنجا به سر می‌بردند و روسیه از خروج آنان از اوکراین احساس خطر نمود؛ چنان‌چه زاخاروفا سخنگوی وزارت خارجه روسیه گفت: برخی از دولت‌ها تصمیم گرفته‌اند شهروندان کارمند خویش را که در چهارچوب هیأت ویژه سازمان به اوکراین رفته‌اند، بیرون کنند و ادعا دارند که شرایط امنیتی بغرنج گردیده. زاخاروفا علاوه نمود که این گونه تصامیم مسکو را سخت نگران می‌کند. وی هشدار داد که نباید هیأت مذکور را به گونه عمده به هستی‌ریای نظامی کشاند؛ جایی که واشتنن سعی دارد آن را برجسته نموده و از آن به عنوان ابزاری برای تحریک احتمالی استفاده کند.» (منبع: صدی البلد 13 فیروری 2022م) این بدان معناست که احتمالاً روسیه متوجه شده بود که امریکا قصد دارد کشمکش به شدت حساس دونباس را برجسته کند؛ کشمکش که از سال 2015م تا کنون سرد نگه‌داشته شده بود.

5- افزایش اقدامات تحریک‌آمیز امریکا برای روسیه هم‌زمان با خبر دادن امریکا از این شد که این کشور گاز مورد نیاز قاره اروپا را به عوض گاز طبیعی روسیه تقریباً تأمین نموده، زیرا احتمالاً روسیه گاز خود را قطع نماید و یا لوله‌های آن در اوکراین توسط جنگ آسیب ببیند، یعنی محروم نمودن روسیه از بازار اروپا و ساختن بدیل‌هایی از گاز امریکا و قطر و از واردکننده‌گان آسیایی، مخصوصاً جاپان که معاملات گاز فوری را دارند. این در حالی مطرح می‌گردد که شدت فصل زمستان در حال کاهش بوده و فصل بهار نزدیک می‌شود و به این ترتیب، نیاز به گاز طبیعی رو به کم شدن است. سپس حوادث بسیار خطرناکی در مناطق دور در شرق روسیه اتفاق افتاد؛ چنان‌چه اردوی روسیه اعلان نمود که یک زیردریایی هسته‌ای امریکا وارد آب‌های اقلیمی روسیه در جزایر کوریل شده و به هشدارهای روسیه توجه نکرده و کشتی‌های روسیه را برای وادار نمودن آن به برگشت راه‌های خشونت‌آمیزی به کار گرفته‌اند و عملیات برگشت دادن آن به بیرون از آب‌های اقلیمی روسیه 3 ساعت را در بر گرفت. جزایر کوریل یاد شده جزایر مربوط به جاپان می‌باشد که روسیه در جریان جنگ دوم جهانی آن را اشغال نمود و جاپان هنوز خواستار آن می‌باشد و به دلیل عدم موافقت روسیه به خواسته‌های جاپان، توکیو از سال 1945م تا کنون هیچ موافقت‌نامه آتش‌بسی با روسیه امضاء نکرده، یعنی جاپان از سال 1945م هنوز رسماً با روسیه در حال جنگ است. این بدان معنا بود که ترس

روسیه از امریکا با این اقدام بالا گرفت که آیا امریکا دارد جاپان را تشویق می‌کند تا جزایر کوریل را به اشغال خود در آورد؟

6- به این ترتیب اوضاع هم‌چنان گام به گام در جهت تحریک نمودن و بالابردن تنش ادامه یافت تا رفته رفته روسیه به گونه کامل در مرداب اوکراین غرق شود. اقدامات تحریک‌آمیز امریکا و در کنار آن اقدامات تحریک‌آمیز انگلیس و هم‌چنین اقدامات تحریک‌آمیز اروپا، مانند متوقف نمودن "نورد استریم" ادامه یافت و روند مغرور نمودن روسیه توسط امریکا برای جنگ در اوکراین ادامه یافت؛ چنان‌چه امریکا روسیه را به گونه فعال و جدی تهدید نکرد، بلکه به اظهار تصمیم برای تحریم اکتفاء نمود و بلنکن، وزیر خارجه امریکا آماده‌گویی‌های نظامی روسیه را زمینه‌سازی برای جنگی "موفق" در اوکراین توصیف نمود! این از یک جهت و از جهت دوم؛ خواسته‌های اوکراینی مبنی بر پیوستن به ناتو و خواسته‌های آن از غرب برای ارسال تسلیحات پیوسته افزایش یافت و این امر احساس خطر را برای روسیه افزایش و سرعت بخشید. وضعیت در چنین حالتی ادامه یافت تا آن که روسیه یگانه دروازه بازی که برای دفع خطرهای امنیتی متوجه خود در ماحول اوکراین دید، این بود که وارد جنگ شده و غرق مرداب شود. امریکا قصد دارد اوکراین را دامی برای روسیه قرار دهد و به نظر می‌رسد روسیه اینک پس از آن که در دام نقشه احمقانه خود گیر مانده دیگر توان متوقف کردن اوضاع جاری را ندارد!

چهارم: موقف اروپا؛ جوزیف بوریل نماینده عالی اتحادیه اروپا به تاریخ 22 فبروری 2022م در اظهاراتی گفت که امروز برای اروپا روز تاریکی است؛ روزی که روسیه دو جمهوریت دونیتسک و لوگانسک را به رسمیت شناخت. جانسون، نخست‌وزیر انگلیس نیز چند روز پیش گفته بود که ما وارد رقابت استراتژیک جدیدی با روسیه شده‌ایم که ممکن است یک نسل کامل را در برگیرد. این‌ها دروازه را در برابر هرگونه احتمالی باز نگه می‌دارد، به شمول تهدیدهای هسته‌ای.

با وجود آن هم اروپا سعی نمود اوضاع را آرام کند و با روسیه به توافق برسد. رهبران اروپا در فرانسه و آلمان با روسیه در تماس بودند؛ چنان‌چه ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه به مسکو سفر نمود و چندین بار با پوتین تماس تلفنی برقرار نمود که آخرین بار پس از آغاز عملیات نظامی روسیه در اوکراین بود. قصر الیزه اعلان نمود که ماکرون «در گفتگوهایش بارها از جامعه جهانی خواست تهاجم روسیه بالای اوکراین را متوقف کنند و مجدداً تأکید نمود که باید فوراً آتش‌بس اعمال شود، حمله به غیر نظامیان و اماکن بودوباش‌شان متوقف شده و تمام زیربناهای غیرنظامی و راه‌های مواصلاتی به خصوص مسیر جنوب کییف باید محفوظ بماند.» (منبع: فرانس پرس 28 فبروری 2022م) اولافشولتز، صدر اعظم آلمان نیز به مسکو سفر نموده و با پوتین به گفتگو نشست و از

همانجا اعلان نمود: «شکی نیست که ما آلمان‌ها، بلکه تمام اروپائیان‌ها به این باوریم که امنیت را نمی‌توان بالای روسیه تحمیل نمود، بلکه تنها همراه با آن می‌توان امنیت را تأمین کرد و این چیزی است که با رئیس‌جمهور روسیه به توافق رسیدیم؛ این که فرصت برای حل و فصل بحران پیش‌آمده هنوز در اروپا ممکن و میسر است.» (منبع: روسیه امروز 15 فبروری 2022م) با وجود آن هم اروپا عملاً در بحران اوکراین دخیل و سهیم شد و این چیزی بود که امریکا می‌خواست، چنان‌چه وادار شد اعلان کند که تمام‌قد در کنار اوکراین خواهد ایستاد و با تجهیزات نظامی و سلاح‌های پیش‌رفته به اوکراین کمک نموده و در عرصه‌های گوناگون تحریم‌هایی را بالای روسیه اعمال نمود؛ طوری که موقف‌گیری‌های اروپا را می‌توان راه‌اندازی جنگ فراگیر بدون فرستادن سرباز خواند. اولاف شولتز، صدراعظم آلمان به تاریخ 26 فبروری 2022م در صفحه تویترش نوشت: «تجاوز روسیه به اوکراین نقطه تحولی را تشکیل می‌دهد و وضعیت به وجود آمده پس از جنگ دوم جهانی را تهدید می‌کند. در چنین وضعیتی ما موظفیم از جانب خود در حد توان به اوکراین کمک نمائیم؛ در برابر بازی که پوتین در خصوص گاز به راه انداخته از خود دفاع نماید.» آلمان تصمیم گرفت یک هزار موشک افگن و 500 موشک زمین به هوا از نوع استنجر را به اوکراین بفرستد. شولتز در برابر پارلمان آلمان گفت: «اینک با جنگ اوکراین در برابر مرحله جدیدی قرار گرفته ایم، آلمان از همین الآن به بعد همه ساله بیش‌تر از 2% از درآمد داخلی خود را در عرصه دفاعی سرمایه‌گذاری خواهد نمود. در سال جاری 100 میلیارد یورو در تجهیزات نظامی سرمایه‌گذاری خواهد شد. هدف این است که به اردوی نیرومند، مدرن و پیش‌رفته دست‌یابیم که بتواند از ما حمایت کند و بتوان به آن تکیه نمود.» (منبع: فرانس پرس 27 فبروری 2022م) آلمان پس از آغاز عملیات نظامی روسیه اعلان نمود که فعالیت خط گاز "سیل شمال 2" را متوقف نموده، خطی که گاز روسیه را از طریق بحر بلتیک به آلمان انتقال می‌دهد. جوزیف بوریل مسئول روابط خارجی و امنیت اتحادیه اروپا به تاریخ 27 فبروری 2022م اعلان نمود: «اتحادیه اروپا تصمیم دارد کمک‌های نظامی را به اوکراین بفرستد که شامل سلاح‌هایی به ارزش 450 میلیون یورو و تجهیزات حمایتی به قیمت 50 میلیون یورو می‌شود. این کمک‌ها از صندوق تحکیم صلح در اروپا و صندوق حکومتی جهانی تمویل خواهد شد.» (منبع: اناضول 28 فبروری 2022م) شارل میشل رئیس پارلمان اروپا در نشست اضطراری اتحادیه اروپا در بروکسل گفت: «تحریم‌ها بالای ما نیز تأثیر خواهد گذاشت، اما این بهایی است که باید برای دفاع از آزادی خویش بپردازیم.» جوزیف بوریل مسئول روابط خارجی اتحادیه اروپا نیز گفت: «شاهد متولد شدن جیوسیاست جدیدی در اروپا هستیم. فاجعه‌ای که اروپا امروز در برابر آن قرار گرفته بیش‌تر از هر زمان دیگری آن را وادار به وحدت و همکاری با یکدیگر می‌کند.» فون دیرلاین، رئیس کمیسیریای اروپا نیز گفت: «سرنوشت اروپا در جریان جنگ اوکراین در محک قرار گرفته.» (منبع: الجزیره 1 مارچ 2022م)

از همین جاست که دیده می‌شود اروپا در جنگ پیش آمده به دردرس افتاده، زیرا این جنگ صلحی را که اروپا پس از جنگ دوم جهانی در آن به سر می‌برد، مختل نموده و آن را زیر تهدید روسیه قرار داده است. گذشته از خسارت‌های بزرگ اقتصادی که در از دست دادن منابع انرژی اعم از نفت و گاز متحمل می‌شود؛ چنان‌چه اتحادیه اروپا 40% گاز و 27% نفت خویش را از روسیه وارد می‌کند. امریکا می‌خواهد اروپا را وادار کند تا به گاز امریکا روی آورد؛ گازی که هزینه سنگین‌تر و کیفیت کم‌تر دارد. خط سیل شمالی 2 قرار بود یک سوم گاز وارداتی اروپا را با هزینه حدوداً 25% کم‌تر تأمین نماید. پوتین در کنفرانس مطبوعاتی که با شولتز صدراعظم آلمان در پایان دیدار دوطرف داشت، با منت‌گذاری بالایی آلمانی‌ها گفت: «مصرف‌کننده‌گان آلمان اعم از مصرف‌کننده‌گان صنعتی یا خانه‌گی گاز روسیه را پنج برابر کم‌تر از قیمت کنونی به دست می‌آورد. شهروند آلمان باید به دخل خود نگریسته، سپس بگوید که آیا توان خریداری گاز به بهایی 3 تا 5 برابر بیشتر را دارد؟ پس آلمانی‌ها باید از شرودر صدراعظم پیشین آلمان که پروژه «سیل شمالی 1» را حمایت نمود، سپاس‌گذاری کنند؛ پروژه‌ای که آلمان از طریق آن در حدود 55 میلیارد متر مکعب گاز را در دهه‌های آینده به دست می‌آورد.» (منبع: روسیه امروز 15 فوروری 2022م) پوتین یادآوری نمود که آلمان 60% از بازار روسیه را در اختیار دارد. پوتین این اظهارات را تنها به هدف مغرور نمودن اروپا مطرح می‌کند تا با روسیه همکاری کند و درکنار امریکا علیه آن قرار نگیرد و می‌خواهد به اروپا اطمینان دهد، روسیه هیچ طمعش در اروپا ندارد تا به این ترتیب خود را از جانب اروپا در امن قرار دهد.

پنجم: موقف چین: در مسأله پیش‌آمده چین تا حدود زیادی به روسیه نزدیک شد؛ چنان‌چه چین اعلان نمود که دولت‌های غربی باید خواسته‌های امنیتی روسیه را جدی بگیرند. پوتین رئیس‌جمهور روسیه برای جلب حمایت جهانی به جانب سیاست روسیه در قضیه اوکراین در جریان «بازی‌های زمستانی» به پکن سفر نمود و به تاریخ 2 فوروری 2022م با رئیس‌جمهور چین دیدار کرد. چین در بیانیه مشترکی که رئیس‌جمهور چین و روسیه هر دو بالایی آن امضاء نمودند، اعلان نمود که مخالف پیوستن اوکراین به ناتو می‌باشد و دو دولت «چین و روسیه» اعلان نمودند که در رویارویی با تسلط امریکا موقف واحد دارند و خواستار چند قطبی شدن جهان شدند و گفتند که مرحله جدید روابط بین‌المللی عملاً آغاز گردیده. دو طرف موافقت‌نامه‌های بزرگی را در خصوص سرمایه‌گذاری چین در سکتور گاز و نفت روسیه امضاء نمودند و سطح مبادلات تجارتي میان دو طرف را افزایش داده و به 200 میلیارد دالر در سال رسانیدند. با وجود آن هم به نظر می‌رسد چین منتظر است قضیه روسیه با اوکراین به کجا می‌کشد و این که آیا می‌تواند گام مشابهی را برای ملحق نمودن تایوان به خود بردارد یا خیر. سروصداها در چین در این خصوص بالا گرفته و ادعا می‌شود که «اینک بهترین فرصت برای برگرداندن تایوان است.» این سخنان در نسخه تویتری چین منتشر گردیده است. چین با تحریم‌ها

علیه روسیه مخالفت نمود تا در صورت اقدام با اعمال زور برای تسلط بالای تایوان با واکنش مشابهی مواجه نشود و از حق ویتوی خود در تصمیم تقبیح تجاوز روسیه استفاده کرد و ترجیح داد رأی ندهد تا به این ترتیب از انتقاد غرب علیه خود جلوگیری نماید. پس به نظر می‌رسد چین با استفاده نکردن از حق ویتو در تصمیم تقبیح، روسیه را تأیید نمی‌کند. به علاوه این‌که چین، روسیه را به خاطر حمله به اوکراین مورد انتقاد قرار نداد و آمریکا را ملامت نمود؛ اما هر دو اصل استقرار و وحدت خاک را مراعات نموده است. ونگ یی، وزیر خارجه چین در گفتگو با هم‌تای اوکراینی‌اش گفت: «در خصوص بحران کنونی، جانب چین از اوکراین و روسیه می‌خواهد از طریق گفتگوها راه‌حلی پیدا کنند و از تمام تلاش‌های جهانی سازنده برای حل و فصل سیاسی این بحران حمایت می‌کند.» (منبع: تاس 1 مارچ 2022م) وزیر خارجه چین اعلان نمود که کشورش با تحریم‌ها مخالفت دارد. وی گفت: «چین نه تنها تحریم‌ها را به عنوان راه‌حل این مشکل تأیید نمی‌کند، بلکه به شدت با تحریم‌های یک‌جانبه‌ای که با قانون بین‌المللی در تضاد است، مخالف می‌باشد» (منبع: تاس 27 فبروری 2022م)

ششم: خلاصه

1- آمریکا موفق شد روسیه را با اوکراین درگیر نماید؛ طوری‌که به گونه کامل یا شبه‌کامل به اوکراین حمله نمود. این درگیری روسیه را در برابر تنش‌های داخلی و نوسان‌های سیاسی و اقتصادی و احتمالاً نظامی قرار خواهد داد که سال‌ها را در بر خواهد گرفت، چه به اشغال شرق اوکراین بسنده کند و یا به مناطق بیش‌تری که شامل تمام و یا برخی از خاک اوکراین شود، تجاوز نماید و بعید نیست بالای تداوم بقای پوتین در قدرت نیز تأثیرگذار باشد.

2- اگر این نوسان تا مرز سقوط روسیه پیش نرود، قطعاً موقف جهانی آن را در بر خواهد گرفت، چنان‌چه تبلیغات جهانی در پی فشارهای آمریکا و سپس اروپا در برجسته نمودن این ادعا که روسیه به دولت‌های مستقل حمله می‌کند، در حال گسترش است، اما در عین حال آمریکا و اروپا تهاجم خودشان را به دولت‌های مستقل زیادی در آسیا و آفریقا فراموش کرده اند و یا تظاهر به فراموشی می‌کنند. تمام این دولت‌ها، اعم از روسیه، آمریکا و اروپا همه از یک منبع تغذیه می‌شوند و هیچ اهمیتی به زندگی بشر قایل نیستند.

3- این‌که این تهاجم‌ها منجر به جنگ سوم جهانی شود، چنان‌که جنگ دوم جهانی پس از هجوم آلمان نازی به چکسلواکیا و اشغال گام به گام در سال 1939م رخ داد؛ چنان‌که در پرسش مطرح گردید؛ باید گفت که این قضیه تا حدودی با قضیه جنگ دوم جهانی متفاوت است؛ طوری‌که اتفاق افتادن جنگ سوم جهانی جدا از جنگ هسته‌ای نیست؛ زیرا این نوع سلاح در این دولت‌ها وجود دارد

و ممکن است پیش از اقدام به چنین جنگی و استفاده از این نوع سلاح بارها و بارها در مورد آن بیندیشند، نه از این منظر که این سلاح دیگران را نابود خواهد نمود؛ زیرا هیچ اهمیتی به این مسئله قایل نیستند، بلکه به این دلیل که ممکن است آتش آن دامن خودشان را نیز بگیرد. هیچ چیزی بجز منافع خودشان برای آنان اهمیت ندارد؛ حتی اگر منجر به ضرر دیگران هم شود! شبکه الجزیره در گفتگویی که به تاریخ 2 مارچ 2022م با لاوروف، وزیرخارجة روسیه داشت، گفت: «لاوروف در پاسخ به پرسشی در خصوص خطر وقوع جنگ جهانی سوم گفت: رهبران پنج دولتی که عضویت دائمی شورای امنیت را دارند، بالای اعلامیه‌های مشترک امضاء نمودند که بر اساس آن نباید جنگ جهانی رخ دهد؛ زیرا چنین جنگی هسته‌های خواهد بود و هیچ برنده‌ای نخواهد داشت. وی اشاره نمود که بایدن، رئیس‌جمهور امریکا خود گفت که تحریم‌ها علیه روسیه یگانه بدیل جنگ سوم جهانی است.» همین لاوروف که این سخنان را گفته بود، مانعی نمی‌بیند که یک ایستگاه هسته‌ای را مورد حمله قرار دهد، تا زمانی که خسارت‌های ناشی از آن دور از او و نزدیک به دیگران باشد! الجزیره امروز در گزارشی گفت: «حادثه مهم امروز را ایستگاه هسته‌ای شهر زایوروجیا شاهد بود؛ چنانچه اوکراین از اصابت یک موشک روسیه به این ایستگاه خبر داده که باعث آتش‌سوزی گردیده که بعداً مهار گردید؛ اما این حادثه منجر به کشته شدن شماری از کارمندان ایستگاه مذکور گردید؛ ولی وزارت دفاع روسیه نیروهای اوکراینی را مسئول این آتش‌سوزی دانسته اند.» (منبع: الجزیره 4 مارچ 2022م)

4- این است واقعیت دولت‌های بزرگ امروزی جهان؛ درست مانند حیوانات وحشی و درنده جنگل، که قوی ضعیف را می‌خورد و اگر فریاد کمک سر دهد، کسی به داد او نمی‌رسد. در حقیقت تاریخ در حال تکرار شدن است و کشمکش دولت‌های بزرگ امروزی دارد کشمکش فارس و روم دیروز را تکرار می‌کنند و باید دانست که این حالت بهبودی نخواهد داشت؛ مگر به وسیله آن‌چه که حالت قبلی را بهبود بخشید که همانا حکم نمودن بر اساس ما أنزل الله و جهاد در راه الله است، آنگاه است که از ضعیفان حمایت صورت گرفته و داد مظلوم شنیده خواهد شد و آنگاه است؛ خلافتی را که رسول الله صلی الله علیه وسلم مژده آن را داده بود، برپاگردیده، آنجا که فرمود:

«ثم تكون خلافة علي منهاج النبوة»

ترجمه: سپس خلافت بر منهج نبوت خواهد آمد

زیر حاکمیت خلافت، قوی، ضعیف خواهد بود تا زمانی که حق ضعیف از وی گرفته شود؛ چنان که ابوبکر صدیق، خلیفه راشد فرمود؛ آنجا که کنز العمال در سنن الأقوال و الأفعال از عبدالله بن عکیم روایت نموده که گفت: زمانی که با ابوبکر بیعت صورت گرفت، وی بالای منبر رفته و یک پله از

جایی که رسول الله صلی الله علیه وسلم می نشست، نشست. سپس حمد و ثناء الله سبحانه و تعالی را گفت و پس از آن فرمود: «...و این که ضعیف شما در نزد من قوی ترین است تا آن که حق اش را پس گیرم و این که قوی ترین شما در نزد من ضعیف است تا زمانی که حق را از او پس گیرم...»
چنین است که خیر در دار اسلام فراگیر می شود:

{ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ (4) بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ } [روم: 4-5]
ترجمه: و در آن روز، مؤمنان (بخاطر پیروزی دیگری) خوشحال خواهند شد. به سبب یاری
الله؛ و او هر کس را بخواهد یاری می دهد؛ و او صاحب قدرت و رحیم است!

1 شعبان 1443 هـ.ق.

4 مارچ 2022 م.

مترجم: عبدالله دانشجو